

הצהרת קפריסין על אנרגיה, מים ושינויי אקלים

בניית גשרים בין אירופה, המזרח התיכון וצפון אפריקה

מבוא: הכנס הבינלאומי על אנרגיה, מים ושינויי האקלים / בניית גשרים בין אירופה, המזרח התיכון וצפון אפריקה (EWACC2012, 10-12 December 2012), והפורום האקדמי הצעיר (אירוע בן שלושת ימים שקדמו ל EWACC,2012) ניסחו הצהרה המבוססת ומרחיבה את זו של EWACC משנת 2010.

האזור שכולל את המזרח התיכון וצפון אפריקה (MENA) עם אוכלוסייה של כ-500 מיליון בני אדם וגדלה במהירות, מאופיין בהבדלים גדולים בין האזורים השונים בכל הקשור לאיכות סביבה, אקלים קיצוני וזהות כלכלית, חברתית ותרבותית מגוונת. עלית הטמפרטורה באה לידי ביטוי מובהק באזור, דבר שמאפשר לכנותו כ"נקודה חמה" במפת שינויי האקלים הגלובלי.

בעתיד אנו צפויים להשפעות שליליות כתוצאה מזיהום אוויר ושינויי האקלים, אתגרים גדולים בנושאי ביטחון אספקת אנרגיה ומזון, איזמים על איכות הסביבה ועל בריאות האדם. כמו כן לאור ההפחתה הצפויה של מקורות המים המתוקים יש צורך בניהול טוב לוודא זמינות למשאב זה.

מדע וטכנולוגיה מהווים ציר מרכזי לאבטחת צמיחה ורווחה חברתית וכלכלית. בהתמודדות עם אתגרים רבים וגוברים לאנושות, מחקר מדעי הוא חיוני כדי למצוא פתרונות ברי קיימא. בהתחשב בצורך באנרגיה במחיר סביר וגישה למים מתוקים, וכן תלות ההדדית בין מגזרי אנרגיה, מים וחקלאות, יש לטכנולוגיות חדשניות פוטנציאל גדול כדי לשפר את תנאי החיים.

ניהול מושכל של סיכוני האקלים הוא הכרחי. פתרונות מדעיים, טכנולוגיים וחקלאיים צריכים להיות מאומצים כדי להילחם בתוצאות בלתי רצויות של שינויי האקלים. מכיוון שלאזור MENA ישנן נקודות תורפה ייחודיות, הקשורות לתנאי מזג אוויר חמים ויבשים, יש צורך לפתח פתרונות ספציפיים לאזור.

יש צורך לפתח ולייעל מקורות מים קונבנציונליים ובלתי קונבנציונליים כגון איסוף מי גשם, שימוש חוזר במי שופכים והתפלת מי ים, ואימוץ שיטות לחיסכון במים ב-MENA. הדבר רלוונטי במיוחד במגזר החקלאי, שבו השימוש בטכנולוגיות מודרניות כגון השקיה, בחירת גידולים שאינם עתירי צריכת מים כמו גם השקיה בזמנים אופטימליים מציעים פוטנציאל להפחתת שימוש במים.

לאזור MENA יש פוטנציאל גדול לפיתוח מקורות אנרגיה מתחדשים היכולים לענות על צרכי האזור ולתרום למשק האנרגיה באירופה. יש לפתח טכנולוגיות במחיר סביר המתאימות לצרכים ולתנאים ב MENA. דבר זה דורש השקעות בתשתית, בניית יכולות והעברת ידע, שיביאו ליצירת מקומות עבודה. יש צורך לעודד ולקדם מדענים צעירים באזור כדי להכין את הדורות הבאים לאתגרי העתיד.

יש לחזק את השותפות בתחומי מדע וטכנולוגיה בין אירופה ו-MENA באמצעות שיתוף פעולה בין מוסדות מחקר ומוסדות חינוך. בשל מיקומו האסטרטגי והחברות באיחוד האירופי של קפריסין, יכולה קפריסין לשחק תפקיד קטליטי בקידום שותפות כזו ולארגן רשתות אזוריות ופעילות לבניית יכולות מדעיות וטכנולוגיות.

התחזקותו של הממשק בין המדע והמדיניות באזור אירו-הים התיכון הוא חשוב כאשר הוא מבוסס על החלטות מושכלות הנשענות על ראיות מדעיות העוזרות בתהליכי קביעת מדיניות. דבר זה יאפשר קשר הדוק יותר בין מחקר מדעי באיכות גבוהה עם התפתחויות חברתיות באירופה ומדינות MENA.

בהתחשב באינטרסים המשותפים של התושבים במדינות-MENA יש צורך לקדם עמדות מדעיות מתואמות בשיח הבינלאומי. אנו מעודדים את המוסדות המדעיים והאקדמיים באזור לתאם את מחקריהם ולהעביר את הממצאים לממשלות ולקובעי המדיניות. דבר זה תואם עם הצורך להשקיע במחקר, חינוך והכשרה, שהם חיוניים לחדשנות נוספת החותרת להשגת ביטחון מים, אנרגיה ומזון, שהם תנאים הכרחיים לשגשוג וצמיחה כלכלית.